

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת שלח לך

מוציאי דיבה

"וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דִבַּת הָאָרֶץ רָעָה בַּמִּגְפָּה לִפְנֵי ה'" (במדבר יד, לז).

הפסוק מתאר את החטא ואת עונשו. המרגלים, "מוציאי דיבת הארץ רעה", חטאו בהוצאת דיבה ונענשו במוות. הגמרא במסכת ערכין (טו, א) מעלה תמיהה: וכי הוצאת דיבת הארץ הייתה כל חטאם של המרגלים? הלוא הם מרדו בה' שהבטיח להעלות את ישראל לארץ זבת חלב ודבש, וכפרו בו בטענה שהעם היושב בארץ חזק כביכול מה' יתברך – "חֲזָק הוּא מִמֶּנּוּ" (שם יג, לא)!

ואף על פי כן מדגישה הגמרא שאכן המרגלים מתו בגלל הוצאת הדיבה על ארץ ישראל, בגלל הלשון הרעה שדיברו על הארץ שבה בחר ה' להשכין שכינתו.

אנו לומדים מכאן שהתורה מתייחסת בחומרה רבה להשפעתם של מעצבי דעת קהל. למרגלים הייתה גישה לאמצעי התקשורת של תקופתם, והם פתחו במסע שכנוע – פרופגנדה בלעז – כדי להפוך את דעת הקהל. המרגלים נטעו בעם תחושות של חולשה ושל חוסר יכולת להתמודד אל מול יושב הארץ, ולהמחשה הוסיפו תיאורים נוראיים על המתרחש בארץ. כך הצליחו המרגלים להוליד את הספק בלבם של עם ישראל, שהיה נאמן למשה עד בואם.

התורה אומרת כביכול לאדם: מותר לך לפחד, ולעתים אולי אפילו לכפור, כל עוד נוגע הדבר רק אליך, למציאות האישית שלך. ברגע שאתה חורג מהמרחב האישי ומנסה לעצב את דעת הקהל – אתה הופך למחטיא את הרבים.

ברוך ה' זכינו בימינו להולדתה המחודשת של מצוות ישוב הארץ בכל תוקפה. לצערנו גם היום ישנם עדיין קולות שמנסים להחליש את האהבה הטבעית שעם ישראל חש כלפי ארץ הקודש. קולות אלו מספרים על ירידה מהארץ, על כישלונות ובעיות, ומצניעים את גלי העלייה הברוכים ואת ההתקדמות העצומה בכל המישורים, הכלכליים והרוחניים.

נהיה כולנו ממדברי הטובה על הארץ שנתן לנו ה'. עם כלב ויהושע נאמר בקול ברור וצלול "טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד", ונעודד את אחינו בכל אתר ואתר לקיים מצווה קדושה זו – המצווה לעלות לארץ ישראל.

שאל דוד בוצ'קו